

Nyt fra historisk videnskab

Redaktionen beklager, at navnet på anmelderen af Fritz Saabye Pedersen: *Late Roman Public Professionalism* i bind 79, side 211 var faldet ud. Anmeldelsens forfatter er *August Wiemann Eriksen*.

Redaktionen beklager yderligere, at mange anmeldere forgæves vil eftersøge deres rettidigt indleverede manuskripter i nærværende hæfte. Vi har desværre af økonomiske årsager måttet udskyde hovedparten af anmeldelserne til bind 80.

MØDER

V. Reunion historiadores latinoamericanistas europeos. Toruń, Polen, 2.-5. maj 1978.

Siden begyndelsen af 1960'erne har europæiske historikere med Latinamerika som speciale med jævne mellemrum sat hinanden stævne. Et fælles emne tages hver gang under behandling, f. ex. var emnet forrige gang »den europæiske emigration til Latinamerika indtil ca. 1924«. I dagene 2.-5. maj 1978 afholdtes de europæiske latinamerikanisters femte kongres, og denne gang var temaet »Latinamerikas image i Europa indtil idag«. Emnet er uhyre interessant. Hvilket image har et bestemt politisk/geografisk område i et andet ditto? Hvad betyder dette image for de almindelige holdninger i modtagerlandet? Hvad betyder det for eventuelle politiske eller uddannelsesmæssige beslutninger? osv.

Ja, emnet er interessant, men som det fremgik af de mange indlæg og af de efterfølgende diskussioner er det også et emne, der er forbundet med visse vanskeligheder af både historisk, metodisk og definitiv art: hvilke kilder findes? hvilke bør anvendes? hvorledes skal de udvalgte kilder behandles metodisk? osv. At der må være tale om skriftlige, filmiske eller musiske kilder er indiskutabelt, eftersom et image kun skabes af udsagn, der når et bredt publikum; men hvordan sætte disse udsagn i forbindelse med modtagerne (læserne, seerne, lytterne)? og dernæst: hvordan ud fra den etablerede forbindelse udtrække »det faktiske image« af den samlede mængde modtagerindtryk? hvilke elementer bør tages med, og hvilke bør veje tungere end andre?

Det kan ikke siges, at kongressen gav nogen entydig løsning på disse spørgsmål. Dette skyldes til dels, at de forskellige indlæg i for høj grad koncentrerede sig om semifilologiske gennemgange af de enkelte foredragsholderes respektive hjemlandes skriftlige publikationer med Latinamerika som emne, dvs. præsentation af image-formidlingen, hvor det så overlodes til deltagerne selv at sammenstykke det image, læserne i det pågældende land kunne have haft, hvis de havde læst samtlige publikationer, en opgave der yderligere vanskeliggjordes, fordi der var ialt ca. 20 deltagende nationer, dvs. at man for at have nogen som helst forudsætning for forståelse af de respektive landes opfattelse af den samlede Latinamerika-information må have et nøje kendskab til disse landes forudsæt-

ninger (historiske, politiske, økonomiske, sociale, religiøse, osv.) i opfattelsesøjeblikket. Dertil skal naturligvis også siges, at konferencen bevægede sig over i psyko-historie, som ikke har nogen veludviklet, generel metode.

Det er klart, at gennemgang af den (overvejende) geografisk/historiske litteratur om et givet område i sig selv er interessant, idet der her er tale om forskellige forfatteres tolkning af en given virkelighed. Danske skolebøgers behandling af Latinamerika er således meget spændende, ligesom det er tilfældet med andre landes mere eller mindre fordomsfulde, af propaganda eller indre-politiske hensyn udsprungne, tolkninger og formuleringer af Latinamerika. På konferencen endte behandlingen af image'erne imidlertid her, dvs., at image'ernes aflejring hos modtagerne ikke blev fornødent behandlet. Hvordan billedet af Latinamerika egentlig ser ud »inde i hovedet« på offentligheden er det måske umuligt at finde ud af. Der var dog enkelte deltagere, der gik videre og forsøgte at tolke modtagerens reaktion på informationerne om Latinamerika. Professor Mörner, Sverige, gav et bud på dette med en diagrammatisk tegning af problemer i forbindelse med sender/modtager-forholdet, herunder en skitse, hvori opstilledes nogle af de filtre, hvorigennem »virkeligheden« sies, før den når de svenske modtagere. Undertegnede havde foretaget en »gallup«-undersøgelse på et dansk gymnasium. Selvfølgelig har en sådan undersøgelse ikke nogen videnskabelig værdi i kraft af det lidet repræsentative befolkningsudsnit, men den viser dog noget om, hvilke forestillinger, der i en begrænset social gruppe gør sig gældende om Latinamerika (som en deltager udtrykte det i en kommentar: »Dette er jo en katalog over Latinamerikas ulykker«!).

Som konklusion må nok siges, at konferencen i nogen grad ikke magtede det prætentiose – og under alle omstændigheder uvante – emne, der dog er så uhyre vigtig for historikeren. Men gennem de mange indlæg påvistes og understregedes vigtigheden af at kende en given modtagergruppes »image« af et givet historisk emne, for at historikeren på nogen måde skal være i stand til at få en blot tilnærmelsesvis objektiv forståelse af, samt yde en ditto videreformidling af et givet emne, her Latinamerika, og konferencen gav rigelig inspiration til at fortsætte i de anviste spor.

Bent Essinger

ALMINDELIG HISTORIE

William R. Keylor: Academy and Community. The Foundation of the French Historical Profession. Cambridge, Mass., Harvard University Press 1975. viii + 286 s. £ 10.25.

Charles-Olivier Carbonell: Histoire et historiens. Une mutation idéologique des historiens français 1865–1885. Toulouse, Edouard Privat 1976. 605 s. Fr. 125.00.

De to undersøgelser af fransk historieforsknings »moderne gennembrud«, som her fremlægges, er vidt forskellige i anlæg og synspunkter og demonstrerer med al ønskelig tydelighed, at der endnu ikke kan siges at eksistere en egentlig historiografisk metode. Men de bør begge kunne fungere som inspiration for den spirende debat om dansk historievitenskabs udvikling.

Keylors emne er etableringen af historie som universitetsfag i Frankrig – dvs. professionaliseringen på den ene side og udarbejdelsen af en »videnskabelig« historieopfattelse på den anden. Hvad det første tema angår, er der jo tale om et fælleseuropæisk fænomen, og det er derfor næppe urimeligt at antage, at kun en bredt anlagt og komparativ analyse af dette »faghistoriske gennembrud« vil være i stand til at afdække det komplicerede spil mellem de generelle faktorer (som udløste gennembruddet i næsten alle europæiske lande) og det enkelte lands specielle baggrund (som gav gennembruddet i det